

Szakolczay Lajos

Szépségformáció

Szabó Kinga keramikusművész életművéről

Íme, egy életpálya, szépségekkel teli megnyugvással – boldogság-futamokkal – körítve! Egyszerűbben: amit itt látunk, nem más, mint az akarat diadala.

Minthogy 1957-ben, tudjuk, minő életet éltünk, Szabó Kingát (1938) nem vették föl az Iparművészeti Főiskolára, másutt kellett fiatalkori álmát beteljesítenie. Igaz, rá két évre, már megvolt a fogtechnikusi szakmunkásvizsgálója is, de ez a kis kitérő még jobban föltüzeltelte elméjét – azt kell csinálnia, amire rendeltetett. Lehet-e nagyobb álmom, mint a belülről jövő szépség közvetítése?

Ha tehetséges valaki, nincs előtte zárt út, csak bátran rá kell lépnie.

És ő balettcipős könnyedséggel rálépett a *sáros, agyagos*, a fizikai munkát sem nélkülöző útra. Szerencséje volt, hiszen az 1961-ben márciustól szeptemberig Gorka Géza szárnya alatt növekvő művészpálántának – a Nógrádverőcére való naponkénti utazást szinte a mennyszág előszobájaként is lehet értelmezni – a magyar kerámia nagyja, pontosabban: apostola adta meg az indítólökést. Ekkor kezdődött az igazi tanulás.

Gorka teremtőereje, alakformálása, munkaszeretete, szimbólumvilága, színdinamikája – fő szempont: a művészi módon megformált tárgynak lelke legyen! – olyan hatással volt a fiatal lányra, hogy a keramikusművész máig ebből a saját leleménnyel kibővített alapból építkezik.

Az évek során Szabó Kinga ugyancsak mesterré vált.

Tervezett, kivitelezett, művészeti vezető volt. Lényében a Mezőtúri Fazekasok Népművészeti és Háziiipari Szövetkezete (1962–1970) azt a munkatársat köszönhette, aki nem tett különbséget „népművészet” és „magas művészet” között, hiszen a használati tárgy is szépségfaktorában él, ha valódi alkotó kezéből kerül ki.

1992-től tíz évig a pécsi Zsolnay-gyár élvezhette a teremtő szellem megannyi megnyilvánulását. Keramikusművésznk 1999-től a Zsolnay Manifaktúra Rt. művészeti igazgatójaként tevékenykedett. Hazánkon kívül Bécstől Párizsig és Helsinkitől New Yorkig számtalan egyéni kiállításában gyönyörködhetett a néző. A gyakori családi tárlatok – húzóereje többek közt a Franciaországban élő bátyja, a Bernáth Aurél-tanítvány Szabó Ákos volt – szintén a kiszámíthatatlan tehetség-bokrok vibráló életerejéről adtak hírt.

Hogy mi köti össze a bécsi Mátyás-pince 6 méterszer 1,5 méteres, domborműves, rajzos, rozettás faliképét (1981) – a másolata Barcelonában van (1996) – a 2018-as, pécsi Tó Park Lakópark háromemeletes épületének homlokzatára tervezett, kilenc frízből álló – hullámzó vízfelületet ábrázoló – fali kerámiával? A rajzi tehetséget is magában foglaló invenciózus szépségmámor!

Mert szinte nincsen nap, hogy Szabó Kinga a fizikailag megterhelő, nehéz munka (agyag, égetőkemence stb.) mellett ne nyúlna a ceruzához. Ha évtizedek előtt bátyja nem röstellte a reneszánsz klasszikusok egy-egy grafikáját másolni – talán innen csodálatos alakteremtő képessége –, ő hogyan is mondana ellen az ilyesfajta kezűgyességet és szellemet fejlesztő s tápláló munkának!

Korongolt használati tárgyai és dísz tárgyai (engobe és sgraffito díszítéssel, transzparens ólommázakkal stb.) többek közt ettől a rajzi csodától élnek. Ahogy a motívumok – leggyakrabban a madármotívumok – megannyi variációjában kinyílik egy elegáns, szerethető, nemegyszer a szárnyalás (szabadság) szellőjét szinte az égi csatornákkal összekötő világ, úgy bizonyosodhatunk meg a kézműves munka fenségéről.

Amelyet (ezer dolog lehetne ideidézhető) a *Barocco-étkészlet* (1998, Zsolnay-gyár, BNV-nagydíj) éppúgy tanúsít, mint a honi Parlament Renaissance termébe tervezett kínáló tál és a két kaspó (2013). Vagy éppenséggel az amerikai megbízásból készült étkészletek, hiszen a hódmezővásárhelyi Agyag- és Szilikátiipari Szövetkezetben (1993–1995) a műveletnek gyártásbetanítója és felügyelője volt. A miniszterelnöki rezidencia kertjében lévő szökőkút (2002) szintén az ő fantáziadús munkáját dicséri.

Ha csupán az általa teremtett használati tárgyak és dísz tárgyak lajstromát írom ide, máris szembeszökő a keramikuslét gazdagsága. Mi és mik kerültek ki műhelyéből? Íme! Csengők, bonbonierek, butellák, dísztalak (száznál jóval több mennyiségben), gyertyatartók, fali dísztalak, kancsók, vázák, kaspók, virágtartók, lámpatestek, oszlopok, szökőkutak, szőlőlugas. Forma- és színgazdagság – a megvalósítás szépsége és eleganciája jellemzi őket. Ha szabad azt mondani, mindegyikük valósággal élő és lélegző szobor.

Evvel a csodálatos életművel a művész hajdani álma – csak kitartás, szorgalom, munka és a teremtő szellem leleménye kellett hozzá – beteljesült. Minden kész, minden a helyén van. Szinte a világegyetem is keramikus lábakon áll, még hozzá olyan biztosan, hogy ki sem lehet billenteni.

Ám a művész attól művész, hogy bármily tudatosan tervezett is az életmű, sosem tud megnyugodni.

Szabó Kinga új életszakaszában, mintha a csodák kertjében vagy a Paradicsomban járnánk, létjogot kapott a szakralitás. Eddig sem volt idegen tőle a szobrászi, vagyis alakot és figurát teremtő munka, de valójában most ért a csúcra.

Újabb dísztalai – *Szent János, Szent Lukács, Szent Máté* – formavirtuóz mutatóványok. Ha csupán a *Húsvét* megfeszített Krisztusára pillantunk, a drámai szépség szíven üt bennünket.

Mit sugall a kerámia? Értünk halt meg a Megváltó, hogy mi jobbak lehessünk!

Szépségben leledző etikai parancs? Az is. Magatartáspróba, önkifejező bátorság.

Ilyen-olyan elismerései, kisebb-nagyobb díjai ugyan vannak a művésztnek, ám az igazi elismerés várat magára.

A művészeti díjat osztogatóknak ezután kéri Szabó Kinga keramikusművészre is figyelni!

